



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
Министерство на околната среда и водите



Басейнова дирекция за управление на водите  
Дунавски район с център Плевен

ПРОЕКТ НА  
**ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ**  
в Дунавски район за басейново управление  
**2016-2021г.**

инж.Румелия Петрова  
Началник отдел “Планове за управление“  
04.10.2016г., гр.Плевен

## Съдържание

1. **Обща информация**
2. **ПУРН 2016-2021 – структура и основни етапи**
3. **ПУРН в Дунавски РБУ**
  1. Особенности при разработване
  2. Приоритети и цели при управление на риска от наводнения
  3. Програми от мерки в ПУРН
  4. Консултации и трансгранична координация
4. **Следващи стъпки**



## Законови изисквания

- ПУРН се изготвя на основание чл. 146и от Закона за водите, и съгласно чл.7 от Директива 2007/60/ЕС ( Директива за наводненията)
- Съгласно ЗВ, ПУРН се разработва за всеки район за басейново управление (чл. 146н ал.1) ; компетентен орган за разработването му е Директорът на басейнова дирекция

## Основна цел

- Създаване на рамка за оценка и управление на риска от наводнения и намаляване на неблагоприятните последици от тях върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност

## Териториален обхват

- Дунавски район за басейново управление



### Проект DIR-51211229-1-171 “Разработване на ПУРН”

- За осигуряване на подкрепа на Басейновите Дирекции при разработването на ПУРН, през 2012г стартира проект финансиран от Европейски кохезионен фонд и държавния бюджет на Р България чрез Оперативна програма “Околна среда 2007-2013”
- Проектът обхваща всички дейности, свързани с разработване на ПУРН
- В рамките на проекта, дейностите, изискващи специфични експертни знания и умения бяха възложени на външни изпълнители със съответната квалификация
- В резултат на проекта, наред с подпомагане на БД по изготвяне на основните етапи (ПОРН, вкл. РЗПРН; карти на заплахата и риска от наводнения; ПУРН, вкл.ПоМ) са разработени и Национална методика за анализ „разходи-ползи и национален Каталог от мерки



Решения за  
по-добър живот



Европейски съюз



Национална  
Стратегическа  
Референтна рамка  
2007 – 2013

Процесът на разработване на ПУРН **включва основни етапи, регламентирани в ЗВ и ДН**

Предварителна оценка на риска от наводнения (**ПОРН**) и определяне на Райони със значителен потенциален риск от наводнения (**РЗПРН**)

2011-  
2013

Изготвяне на карти на заплахата на риска от наводнения за определените РЗПРН

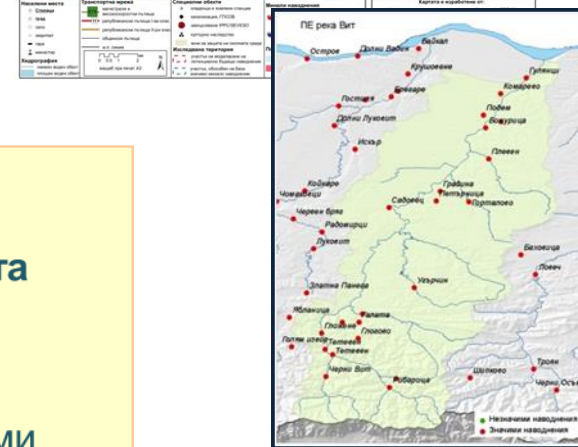
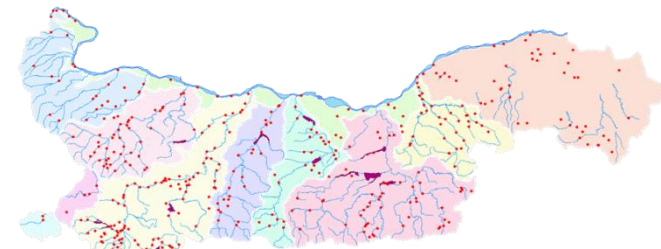
2014 -  
2016

Разработване на ПУРН с Програми от мерки

2015-  
2016

## ПОРН – значими наводнения

- **Цел:** Да се определят наводненията със значими последици, които са се случили в миналото и които може да се очаква да настъпят в бъдеще
- **Подход:** съгласно единна национална методика, одобрена от Министъра на ОСВ
- **Използвана информация:** набрана от Общини, други институции, исторически източници



### Финални резултати от ПОРН в Дунавски Басейн (BG) :

- 744 минали наводнения регистрирани в 336 населени места
- Групирани в 391 значими минали събития;
- 138 потенциални бъдещи наводнения, оценени като значими

## ПОРН – определяне на РЗПРН

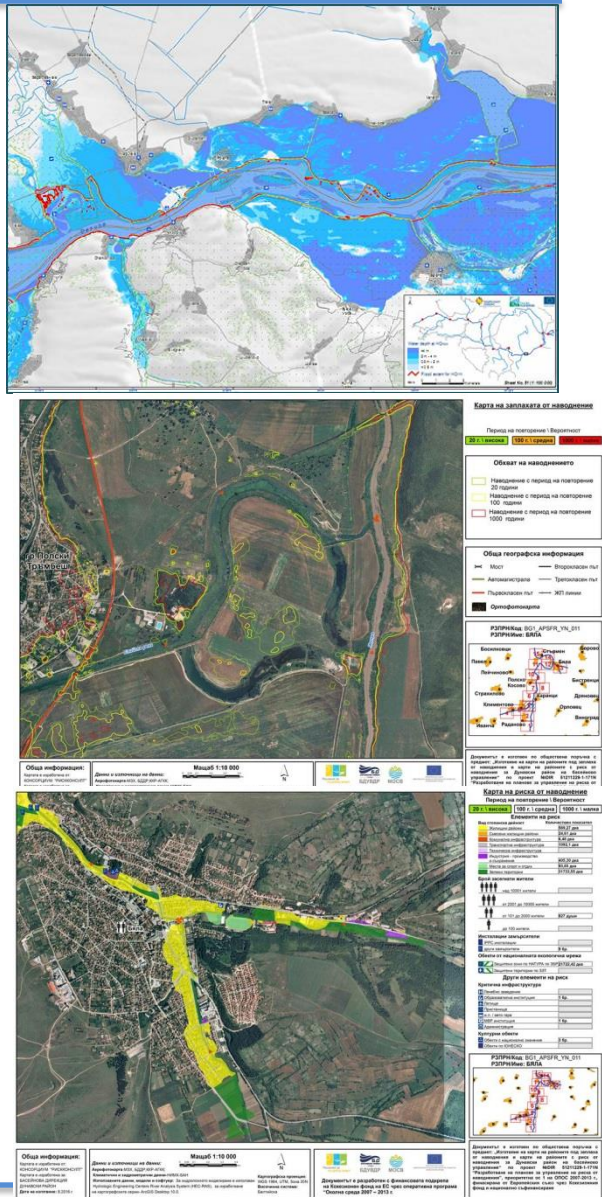
- **Определянето** на РЗПРН е извършено от външен изпълнител по договор в рамките на проекта по ОПОС съгласно **национална методология “Критерии и методи за определяне на РЗПРН”**, утвърдена от Министъра на ОСВ
- **Информация:** финални резултати от ПОРН и допълнителни данни за оценка на степента на риска по категории
- Проект на РЗПРН в 3 степени на риск (нисък; среден, висок); със Заповед на Министър на ОСВ **утвърдени РЗПРН с висок и среден риск**



- **Общ брой РЗПРН в Дунавски РБУ – 26** (вкл. р. Дунав)
- **Обща дължина на речните участъци, определени като РЗПРН (без Дунав)- 725 km**

## Карти на заплахата и на риска от наводнения

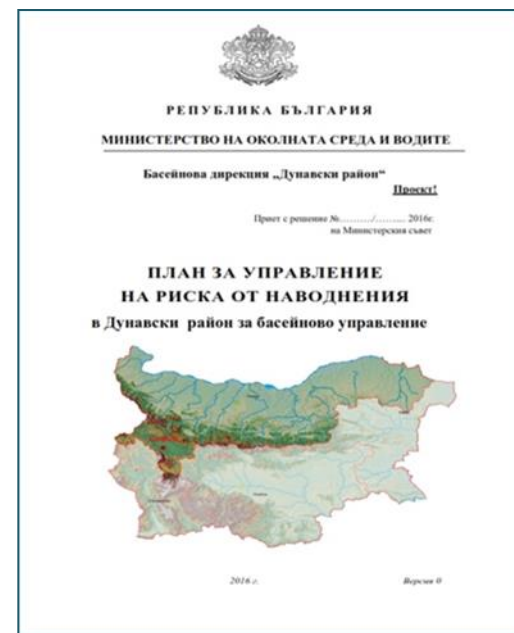
- Картите за р.Дунав са изготвени в рамките на международния проект DanubeFloodrisk, приключил през 2012г
- Обществената поръчка за карти за вътрешни реки е обявена през юни 2014г. След продължително обжалване пред КЗК и ВАС, договарът е сключен на 30.03.2016
- Картите се изготвят по единна национална Методика за оценка на риска от наводнения
- Изготвени са [карти](#) на РЗПРН от първи етап (18 бр.); останалите се очакват през м. ноември
- Картите се изготвят на база наличен Цифров модел на терена (от МЗХ) което се отразява на точността и несигурността при използването им (отнася се за всички БД)





## Методология и изпълнение

- В основата на ПУРН вкл. на Програмата от мерки е **разработката на външен изпълнител** на обществена поръчка , възложена в рамките на проекта по ОПОС - Обединение „Воден свят – ДР”, *състоящо се от „Епсилон България” ООД и “HR Wallingford Ltd” ( UK)*
- ПУРН е оформен и допълнен от БДДР в съответствие със **структура и съдържание, съгласувани на национално ниво**
- Програмата от мерки е базирана на **национален Каталог от мерки**
- **Основно предизвикателство** – разработване на ПУРН в условията на липса на карти на заплахата и на риска от наводнения
- ПУРН е публикуван за консултации през февруари **2016г.**



### Използвана информация

- Поради липсата на карти, изходна точка за ПУРН (без р.Дунав) е информацията от ПОРН, вкл. от опростеното моделиране и налични стари карти
- Набрана е допълнителна информация, в т.ч.:
  - ✓ Информация за наводнения, настъпили след финализирането на ПОРН
  - ✓ информация за планираните защитни мерки от Плановете за защита при бедствия, от областните и общински власти;
  - ✓ Информацията за финансирани /защитни мерки,
  - ✓ Анализ на друга налична информация относно стартирали и/или изпълнени проекти, свързани със защита от наводнения
  - ✓ Снимки на терен за състоянието на съществуващите защитни мерки;
  - ✓ Анализ на Информация за състоянието на защитните съоръжения, която е налична в „Напоителни системи“ ЕАД.

## Допълнителни мерки и информация при разработване на ПУРН

- Предвид липсата на карти и с цел минимизиране на неопределеностите, бяха предприети **широки обществени консултации** в процеса на разработване
- Консултациите са организирани и проведени от външен изпълнител на ОП („Съни сити“ЕООД гр.София) в рамките на проекта по ОПОС
- Проведена **анкета** в електронен и хартиен вариант ( 220 души; 10 въпроса) – относно проблеми и приоритети на управление на риска от наводнения
- **8 срещи** с представители на заинтересовани страни ( в т.ч. ГДПБЗН;Областни и общински администрации, НС, ВиК) – за обсъждане на приоритетите и целите на управление на риска от наводнения в отделните РЗПРН, и мерките за постигане на тези цели
- Всички **резултати са публикувани и взети предвид** в ПУРН



## Национални приоритети

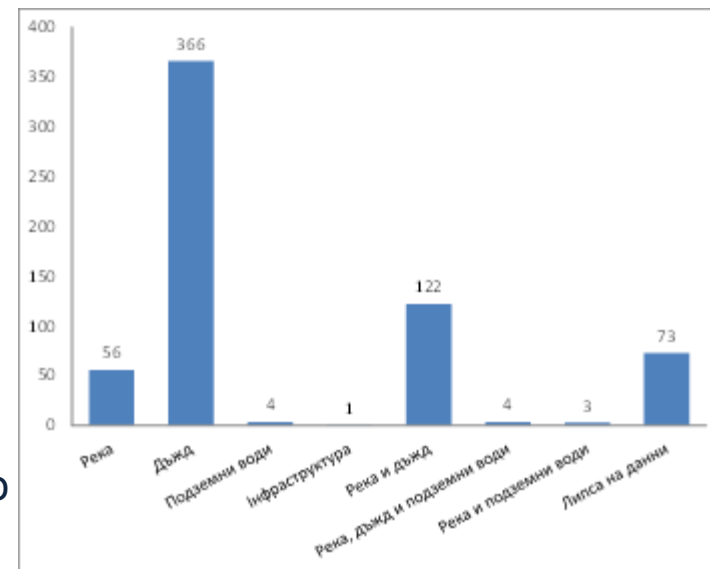
- ПУРН е базиран на **национални приоритети** (определени в резултат от ОП).
- Приоритетите са **насочени към основните категории** , свързани с риска от наводнения
- За всеки приоритет са дефинирани **специфични цели**

ПРИОРИТЕТИ	ЦЕЛИ
Опазване на човешкото здраве	4 специфични цели
По-висока степен на защита на критичната инфраструктура и бизнеса	2 специфични цели
Повишаване защитата на околната среда	4 специфични цели
Подобряване на подготвеността и реакциите на населението	2 специфични цели
Подобряване на административния капацитет за управление на риска от наводнения	5 специфични цели

*В приложение 4.1.1.1 на ПУРН*

### Приоритети и цели за Дунавски РБУ

- Дефинирани на база **националните приоритети**
- При определянето им **са анализирани различни фактори**, вкл. вид на наводнения и особености на РБУ:
- Приети **всички национални приоритети**, като анализирана степента на значимост на отделните цели според особеностите на РБУ



- *Наличие на голям брой хора, които може да бъдат засегнати*
- *Голям /преобладаващ брой на повърхностни / дъждовни наводнения, вкл. в урбанизирани територии;*
- *Наличие на много индустриални зони;*
- *Значимостта на горите/ залесеността за намаляване на повърхностния отток*
- *Необходимост от отчитане на приоритетите на УРН в Международния Дунавски басейн съгл. DFRMP*

## Приоритети и цели на ниво РЗПРН

- Определени след анализ на специфичните особености във всеки РЗПРН
  - ✓ За р.Дунав – на база наличните карти и съгласувано с приоритетите в Международния басейн – Прил.6 на ПУРН
  - ✓ За останалите РЗПРН на база обстоен анализ ( Прил. 7.1 ÷ 7.7 от Плана)
- За всеки РЗПРН е оценена **степената на сигурност**, с която е определен даден приоритет



## ПоМ- обща информация

- Мерките в ПоМ към ПУРН са **избрани от Националния каталог** от мерки, утвърден от Министъра на околната среда и водите
- Програмата обхваща **периода 2016 - 2021 г.**
- Мерките в проекта на ПУРН за РЗПРН, за които не бяха изготвени карти, са планирани на база **анализ на наличната информация**, вкл. от ПОРН и информация, набрана след приключване на ПОРН.
- При структуриране на ПоМ са отчетени и наводненията, регистрирани след финализирането на ПОРН (2012г.) и след определянето на РЗПРН (2013г.), като
  - Голяма част от наводненията през 2014 се случиха в населени места в определените РЗПРН.
  - Бяха сериозно засегнати и населени места извън РЗПРН (някои от тях попадат в предварително определени проектни РЗПРН).
- Отчетени са планирани и/или стартирали проекти за защита от наводнения

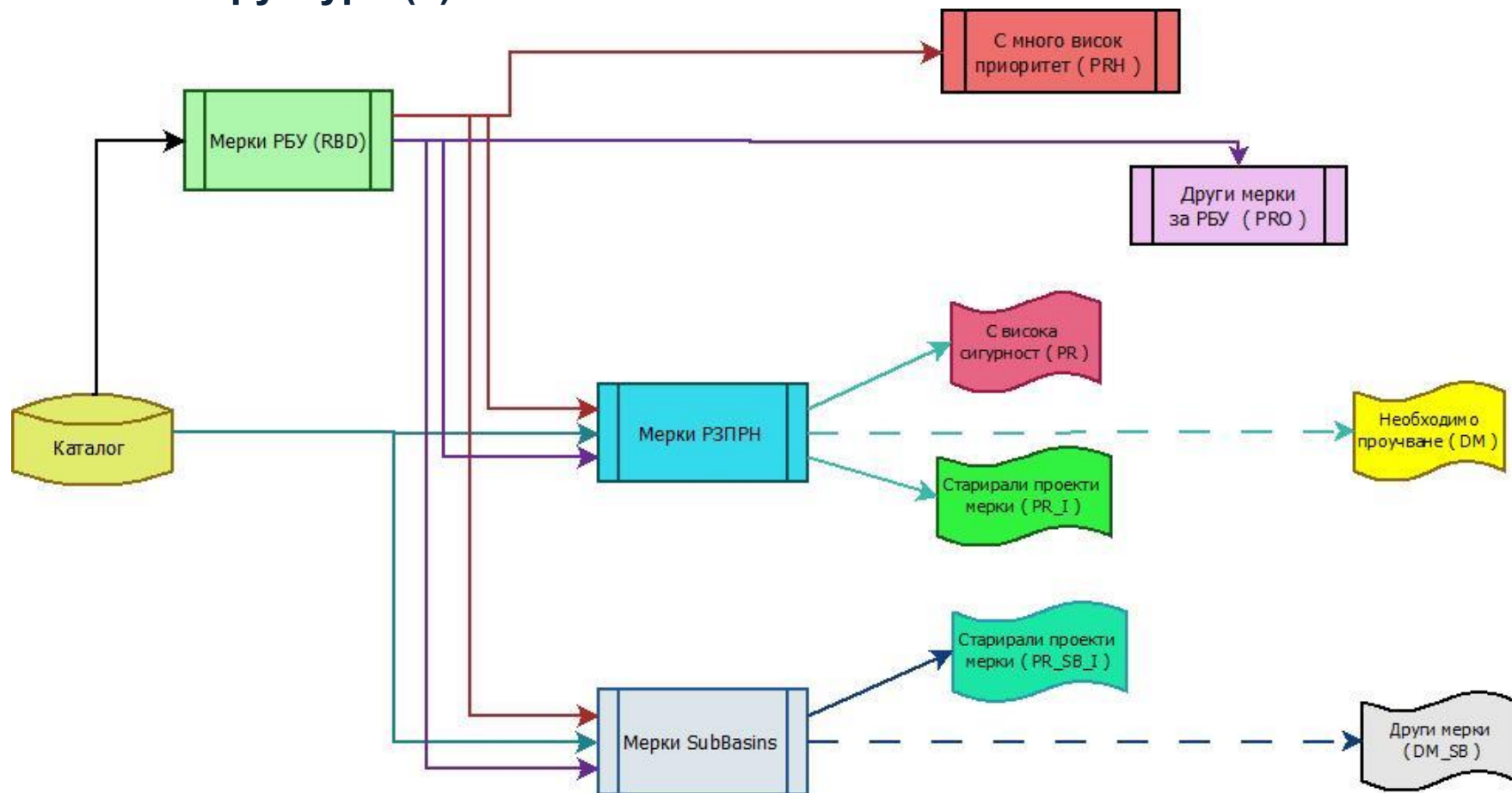
## ПоМ – структура (1)

Мерките са систематизирани в следните **основни групи**:

- **Мерки на ниво Район за басейново управление** („регионални“ мерки):
  - ✓ Регионални мерки в много висок приоритет: - Тук се включват мерки, които са приложими на басейново/ национално ниво,
  - ✓ Други регионални мерки - мерки на басейново ниво (поречие) , вкл. и извън РЗПРН
- **Мерки за РЗПРН** – включват :
  - ✓ **Необходими** мерки - необходимостта е определена с достатъчна степен на сигурност
  - ✓ **Допълнителни** мерки – за потвърждаване на необходимостта са необходими допълнителни изследвания ( вкл. резултати от картите)
  - ✓ **Инициирани/стартирали** конкретни мерки
- Мерки в населени места **извън РЗПРН** (ниво под-басейн) – планирани мерки във връзка със значими наводнения след 2012г. .



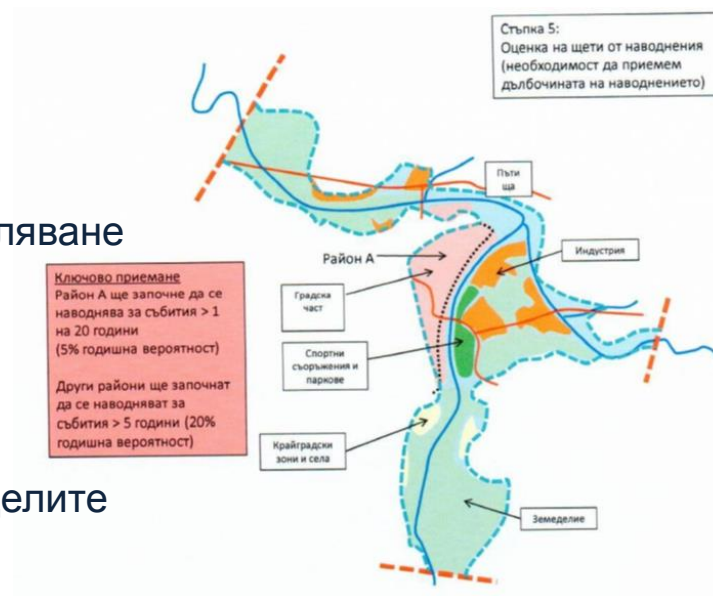
ПоМ – структура (2)



Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения в Дунавски РБУ е представена в **Приложение 9**.

## ПоМ – Подход при избор на мерките (1)

- Анализирани са различни опции/комбинации на ниво в зависимост от специфичните приоритети и цели в РЗПРН
- Изборът на мерки е базиран на **мулти-критериален анализ**
- Използвани **критерии**:
  - Ефективност по отношение на намаляване на риска от наводнения
  - Стойност на мерките
  - Съотношение разходи-ползи
  - Екологични критерии – принос към целите на РДВ
  - Социален ефект/ влиянието върху обществото и хората, изложени на риск



**Обикновено най-подходящия избор, включва комбинация от технически и неструктурни мерки.**

## ПоМ – Подход при избор на мерките (2)

- Включени са мерки, насочени към **различни аспекти** на управлението на риска от наводнения
  - ✓ **Съгласно Директивата** за наводненията :
    - Предотвратяване
    - Защита
    - Подготвеност
    - Възстановяване и преглед
  - ✓ **Допълнителен** аспект съгласно националния каталог
    - Реакция
- Мерките в различните аспекти се групират по тип на мярката- въведени **18 типа** мерки на европейско ниво
- Прилагането на мерки от всички аспекти на УРН осигурява комплексен интегриран подход за намаляване на риска от наводнения, каквато е целта на Директива 2007/60/ЕС

## ПоМ – Подход при избор на мерките (3)

Разпределение на мерките по аспекти (мерки, определени с висока степен на сигурност)

Мярка		Брой мерки в ПУРН			
Аспект	Тип на мярка	БДДР	Дунав	Други РЗПРН	Общо
Предотвратяване	Избягване	1	-	1	2
	Намаляване	3	1	2	6
	Други	4	-	12	16
Защита	Естествено управление на наводненията и управление на водосбора	4	1	3	8
	Регулиране на оттока	4	-	1	5
	Дейности по речните легла	5	-	25	30
	Дейности по заливните терени	1	3	10	14
	Управление на повърхностни води	4	-	6	10
	Други	1	-	-	1
Подготвеност	Прогнозиране и предупреждение за наводнения	3	1	3	7
	Аварийно планиране	6	-	2	6
	Обществена информираност и подготвеност	3	1	16	20
	Други	-	-	-	-
Възстановяване и преглед	Възстановяване на хората и обществото	-	-	1	1
	Възстановяване на околната среда	-	-	-	-
	Друговъзстановяване и преглед	-	-	1	1
	Други	-	-	-	-
<b>Общо</b>		<b>39</b>	<b>7</b>	<b>83</b>	<b>129</b>

## ПоМ – Приоритизиране на мерките (1)

- Съгласно изискванията на ЗВ, ПУРН трябва да съдържа информация за мерките и техния приоритет
- За приоритизиране на мерките в ПУРН е приложен **подход, разработен от изпълнителя** на обществената поръчка „Разработване на ПУРН в Дунавски район», който е **приет за прилагане на национално ниво**
- Приоритизирането на мерките е извършено за **конкретна програма /подпрограма от мерки/,** като се отчитат целите на УРН на съответното ниво /РЗПРН.
- Предвид спецификата на отделните РЗПРН и съответните цели и приоритети, дадена мярка може да бъде оценена с различен приоритет в две различни програми / в два различни РЗПРН
- Сравнението на мерките се извършва по определени критерии; за **всеки критерий** е въведена **три-степенна скала за количествена оценка**
- Според резултатите от общата оценка се определя приоритетът на мярката в 5 степени: **много нисък; нисък; среден; висок; много висок**

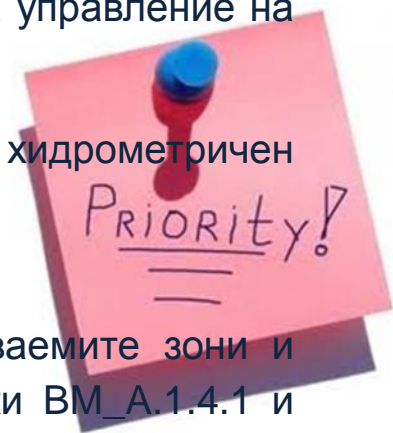
## ПоМ – Приоритизиране на мерките (2)

Критерий	Степен/ диапазон на оценка	Точки (за диапазон)	Тегловен коэффициент на критерия
Колко цели адресира (Колко % от всички цели за конкретния РЗПР)	33%	1	25% / 0,25
	66%	2	
	100%	3	
Колко е спешна	<1 год	3	15% / 0,15
	1 до 3 години	2	
	над 3 години	1	
Разходи за мярката	Ниски	3	30% / 0,3
	Средни	2	
	Високи	1	
Степен на преодоляване на проблема (на постигане на конкретната цел)	Ниска	1	25% / 0,25
	Средна	2	
	Висока	3	
Срок за изпълнение/осъществяване на мярката	<1 год	3	5% / 0,05
	1 до 3 години	2	
	над 3 години	1	

*В ПоМ е посочен приоритетът на всяка мярка*

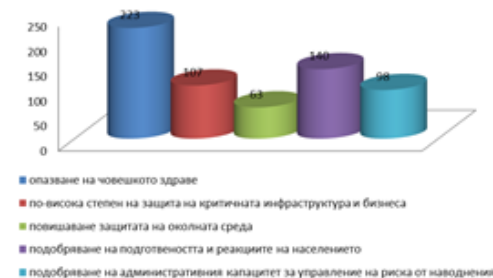
## ПоМ – мерки с висок и много приоритет на ниво РБУ

- Проверка и поддръжка на инфраструктурата за защита от наводнения (Мярка VM\_NEW.2)
- Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система (Мярка VM\_A.3.2.2)
- Сътрудничество с компетентните органи за басейново управление и за управление на риска от наводнения на други държави (Мярка VM\_A.3.6.9)
- Доизграждане и модернизиране на мрежата за метеорологичен и хидрометричен мониторинг (Мярка VM\_A.3.3.3)
- Създаване на капацитет на компетентните органи ( (Мярка VM\_A.3.6.3)
- Законодателни инициативи за недопускане на строителство в заливаемите зони и защитено от наводнения проектиране и изграждане на сгради (Мерки VM\_A.1.4.1 и VM\_A.2.2.1)
- Надграждане и поддържане на системи за прогнози за целите на наводненията и Изграждане на системи за ранно предупреждение, специално адресирани към поройни наводнения, дължащи се на интензивни валежи с малък пространствен и времеви обхват (Мерки VM\_A.4.5.2 и VM\_A.1.1.16)



## ПУРН - консултации със заинтересовани страни (1)

- Консултации с обществеността, вкл. срещи със заинтересовани страни са провеждани на всички етапи – ПОРН, РЗПРН. Резултатите са публикувани на интернет-страницата на БДДР
- На интернет страницата на БДДР е публикувана информацията от обработените анкети и проведените срещи в процеса на разработване на проекта на ПУРН
- Проектът на ПУРН е публикуван за консултации с обществеността на 18.02.2016. Срокът за консултации е удължен до 30.10.2016
- На интернет страницата е публикуван регистър с получените до момента становища и предложения, вкл. самите становища





### ПУРН - консултации със заинтересовани страни (2)

- **На национално ниво** са организирани и проведени срещи с представители на други министерства и ведомства, имащи компетенции по дейности свързани с управление на риска от наводнения : МВР; МЗХ; МРРБ; МТИТС; ГДПБЗН
- На срещите са обсъдени:
  - Предложения за промяна и прецизиране на формулировки на мерки, вкл. предложения за нови мерки (МВР)
  - Предложения за отпадане от ПоМ на ПУРН на оперативни мерки
  - Компетенции и отговорности на отделните институции при изпълнението на Програмата от мерки в ПУРН
- Резултатите от консултациите с министерства се обобщават на национално ниво (МОСВ); в резултат ще се променят елементи на ПоМ ( формулировки на някои мерки и отговорни институции
- В БДДР е получено становище от МЗХ след срещата

## ПУРН – трансгранична координация

- Директивата за наводненията изисква осигуряване на съгласуваност на дейностите по защита от наводнения със съседни страни, вкл. полагане на усилия за изработване на единен ПУРН за международните речни басейни
- БДДР предприема действия за осигуряване на **трансгранична координация** на всички етапи от разработването на ПУРН на **две нива**:
  - ✓ Координация в **Международния басейн на р. Дунав** – чрез участие в експертна група „защита от наводнения“ към МКОРД; участие в разработване на DFRMP
  - ✓ Координация и обмен на информация със съседни държави
    - ✓ **4 срещи** с представители на Р Румъния ( 2012, 2013, 2015; 2016)
    - ✓ **1 среща** с представители на Р Сърбия (февруари 2014)



## ➤ Дейности по финализиране на ПУРН

- ✓ **Екологична оценка** на ПУРН съгласно законодателството - в процес на изпълнение (отделна презентация)
- ✓ Изготвяне на **финален вариант на ПУРН** след приключване на консултациите по проекта на ПУРН и ЕО
- ✓ **Приемане от Министерски съвет** – декември 2016г;
- ✓ **Докладване** на ПУРН пред WISE

## ➤ Дейности във връзка с прилагане на ПУРН

- ✓ В процес на финализиране е Програма за изпълнение на ПУРН (на национално ниво) , в т.ч.
  - Разпределяне изпълнението на мерките в периода 2016-2021
  - Планиране на финансов ресурс– в бюджета на отговорните ведомства,
- ✓ Предстои определяне на индикатори и механизъм за отчитане напредъка по изпълнение на мерките

# БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО !

за допълнителна информация : [www.bd-dunav.org](http://www.bd-dunav.org)

Раздел „Управление на водите“/“Управление на риска от наводнения“/“План за управление на риска от наводнения“